

KOLEKTIV AUTORŮ	5
OBSAH	9
ZKRATKY	23
PŘEDMLUVA	29

TEORETICKÉ ZÁKLADY

ONTOGENEZE LIDSKÉ PSYCHIKY

(Dana Janotová)

Stadia morálního vývoje podle Kohlberga ...	4
Etapy vývoje podle Eriksona	5
10 stadií psychosociálního vývoje	6

GENETIKA V PSYCHIATRII

(Petr Zvolský, Pavel Pavlovský)

1. Historický přehled	8
2. Genetické faktory vzniku psychických poruch	10
■ Problémy genetických studií v psychiatrii	11
3. Genealogické studie v psychiatrii	12
3.1. Retrospektivní pohled	12
■ Klasické období výzkumu	12
■ Standardizované období	13
Schizofrenie	13
Poruchy nálady	13
■ Současné období	14
Schizofrenie	14
Poruchy nálady	15
4. Psychofarmakologie a molekulární genetiky	15

NEUROBIOLOGIE V PSYCHIATRII

(Petr Zvolský)

1. Lidské chování	18
2. Anatomie kortexu	19
2.1. Stručná anatomie neokortexu	19
2.2. Motorický kortex	20
2.3. Senzorický kortex	20
2.4. Asociační kůra	20
3. Anatomie limbického systému	20
3.1. Limbické okruhy	21
3.2. Spojení limbického systému s neokortexem	22
3.3. Senzorický kortex – limbická systémová spojení	22
3.4. Systémová frontálně-limbická spojení	22
4. Některé aspekty anatomie mozkového kmene	22
4.1. Septální oblast	23
4.2. Hypotalamus	23
4.3. Střední mozek	23
5. Funkční systémy mozku	24
5.1. Prefrontální systém	24
5.2. Limbický systém	25
5.3. Systém bazálních ganglií	27
5.4. Bazální ganglia a psychické poruchy	27
6. Komplexní mozkové funkce	28
6.1. Poznávání	28
6.2. Reč a lateralita	28
6.3. Emoce	29
6.4. Paměť	30

NEUROCHEMIE (Zdeněk Fišar)

1. Buněčná neurochemie	33
1.1. Neurony a glije	33
1.2. Buněčné membrány	35
1.3. Akční potenciál	36
1.4. Synapse	37
2. Mezbuněčný přenos signálu	38
2.1. Klasické neuromediátory	38
2.2. Neuropeptidy	40
2.3. Oxid dusnatý	40
2.4. Růstové faktory	41
2.5. Membránové receptory	41
3. Nitro-buněčný přenos signálu	43
3.1. G-proteiny	44
3.2. Cyklické nukleotidy	45
■ Cyklický adenosinmonofosfát	45
■ Cyklický guanosinmonofosfát	46
3.3. Fosfoinositidy	46
3.4. Kalcium	47
3.5. Fosforylace	48
3.6. Transkripční faktory	49
4. Biochemická vyšetření	50
4.1. Koncentrace psychofarmak	51
4.2. Hladiny neuromediátorů a jejich metabolitů	53
4.3. Neuroendokrinní testy	53
4.4. Vlastnosti receptorů	54
4.5. Vlastnosti přenašečů pro neuromediátory	55

SOCIÁLNÍ TEORIE (Radkin Honzák)

Teoretická východiska	56
-----------------------------	----

VYŠETŘENÍ PACIENTA, ZÁKLADNÍ POJMY, KLASIFIKACE

ZÁSADY PŘÍSTUPU K PSYCHIATRICKÝM PACIENTŮM, PSYCHIATRICKÉ VYŠETŘENÍ, PSYCHOPATOLOGICKÝ ROZBOR

(Dana Janotová)

1. Zásady přístupu k psychiatrickým pacientům	63
2. Psychiatrické vyšetření	64
2.1. První rozhovor	64
2.2. Anamnéza	64
2.3. Psychiatrický chorobopis	65
■ Výpis z doporučení	65
2.4. Rodinná anamnéza	66
2.5. Osobní anamnéza	66
■ Raný vývoj	66
■ Vzdělání a zaměstnání	66
■ Sociální situace	66
■ Somatická onemocnění	66
■ Psychiatrické onemocnění	67
■ Sexuální anamnéza	67
■ Manželská anamnéza	67
■ Osobní charakteristika	67
■ Návyky	68
■ Trestná činnost	68
■ Vojenská služba	68
2.6. Nynější onemocnění	68
3. Psychopatologický rozbor	69

PSYCHOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ**A DIAGNOSTIKA** (*Jan Vymětal*)

■ Vymezení a využití psychologických postupů v praxi	72
■ Diagnostika psychického vývoje	72
■ Diagnostika poruch zdraví	73
■ Indikace preventivních, léčebných a rehabilitačních opatření	73
■ Sledování účinku léčebných a rehabilitačních opatření	74
■ Posudková činnost	74
1. Psychologické vyšetření, diagnostika a metody	74
1.1. Psychologické metody	76
■ Klinické diagnostické metody	76
■ Exaktní psychologické metody	76
Psychologické testy	77
Postupy vycházející z experimentální psychologie	79
Projektivní psychologické zkoušky	79
2. Diagnostická spolupráce lékaře a klinického psychologa	80

ELEKTROENCEFALOGRAFIE (*Karel Hynek*)

1. Definice elektroencefalografie	82
2. Metoda elektroencefalografie	82
2.1. Základní rytmy	83
■ EEG v ontogenezi	83
2.2. Normální EEG záznam	86
2.3. Patologické EEG nálezy, abnormality, atypie	86

ZOBRAZOVACÍ METODY (*Eva Češková*)

1. Statické, strukturální metody	90
1.1. Počítačová tomografie	90
1.2. Magnetická rezonance	91
■ Strukturální změny u schizofrenie	92
■ Strukturální změny u afektivních poruch	92
■ Strukturální změny u ostatních psychických poruch	92
2. Funkční, dynamické metody	92
2.1. Magnetická rezonanční spektroskopie	92
2.2. Jednofotonová emisní tomografie a pozitronová emisní tomografie	93
2.3. Funkční magnetická rezonance	93
■ Funkční narušení u schizofrenie	94
■ Funkční změny u afektivních poruch	94
■ Funkční alterace u ostatních psychických poruch	95

LIKVIOROLOGICKÉ VYŠETŘENÍ(*Pavel Pavlovský*)

1. Odběr likvoru	96
■ Komplikace lumbální punkce	97
2. Normální likvorologický nález	97
■ Likvorologické syndromy	98

OBCENÁ PSYCHOPATOLOGIE(*Petr Zvolský, Pavel Pavlovský*)

1. Osobnost a její poruchy	100
1.1. Poruchy osobnosti	102
■ Depersonalizace	102
■ Transformace osobnosti	102
■ Alterance osobnosti	102
■ Rozštěp osobnosti	102
■ Depravace osobnosti	102
■ Specifické poruchy osobnosti	102

2. Pudy, instinkty a jejich poruchy	103
2.1. Poruchy pudů	103
■ Pud sexuální	103
■ Pud péče o potomstvo (rodičovský)	104
■ Pud obživný (potravnový)	104
■ Pud sebezáchovy	104
■ Pud sdružovací (sociální)	105
■ Pud pro zpříjemnění existence	105
3. Paměť a její poruchy	105
3.1. Paměť jako modulární systém	105
3.2. Poruchy paměti	107
■ Amnézie	107
■ Tranzitorní globální amnézie	107
■ Psychogenní amnézie	107
■ Pseudologia phantastica	107
■ Konfabulace	108
3.3. Pozornost a její poruchy	108
■ Poruchy pozornosti	108
■ Hyperprosexie	108
■ Paraprosexie	108
4. Inteligence a její poruchy	109
4.1. Poruchy intelektu	109
5. Myšlení a jeho poruchy	110
5.1. Kognitivní funkce	110
■ Pojmy	111
5.2. Poruchy myšlení	111
■ Kvantitativní poruchy myšlení	112
■ Poruchy tempa myšlení	112
■ Poruchy cíle myšlení	112
■ Kvalitativní poruchy myšlení	113
■ Bludy	114
■ Klasifikace bludů	115
■ Vtíravé myšlenky a jednání, obsese a kompulze	116
■ Obsese	116
6. Vědomí a jeho poruchy	117
6.1. Koncept vědomí	117
6.2. Hypnóza	118
6.3. Poruchy vědomí	118
■ Synkopa	118
■ Kvantitativní poruchy vědomí	119
■ Kvalitativní poruchy vědomí	119
■ Obluzené vědomí	119
■ Mráкотné stavy	120
7. Vnímání a jeho poruchy	120
7.1. Koncept vnímání	120
7.2. Smyslové klamy	121
7.3. Poruchy vnímání	122
■ Halucinace sluchové	122
■ Halucinace zrakové	122
■ Halucinace hmatové, taktilní	122
■ Halucinace čichové a chuťové	123
■ Halucinace verbálně motorické	123
■ Halucinace intrapsychické	123
■ Další typy halucinací	123
8. Poruchy jednání a vůle	124
8.1. Koncept jednání a vůle	124
8.2. Poruchy jednání	124
■ Kvantitativní poruchy	124
■ Kvalitativní poruchy	125
8.3. Poruchy vůle	126
9. Emoce a jejich poruchy	126
9.1. Koncept emocí	126
■ Projev emocí	127
■ Struktury emočního chování	128
■ Lateralizace emocí	129
■ Neurochemie emocí	129

■ Skupinová psychoterapie založená na psychoanalýze	481
■ Skupinová psychoterapie založená na transakční analýze	481
■ Skupinová psychoterapie eklekticky pojatá	482
2.8. Psychoterapeutický přístup a podpůrná psychoterapie	482
■ Psychoterapeutický přístup	482
■ Podpůrná psychoterapie	483
■ Přehled prvků podpůrné psychoterapie	483
2.9. Rodinná terapie	485
3. Duševní hygiena zdravotníků	486

LÉČBA URGENTNÍCH STAVŮ A PRVNÍ POMOC V PSYCHIATRII

(Jaroslav Bouček)

1. Urgentní stavy	488
2. První pomoc v psychiatrii	489
2.1. Psychosociální krize	489
■ Traumatické krize	489
■ Krize spojené se životními změnami	489
2.2. Krizová intervence	490
Stanice telefonické pomoci – linky důvěry a naděje	490
Krizová centra	491
3. Urgentní stavy v psychiatrii	491
3.1. Stavy psychomotorického neklidu	491
■ Stavy vzrušení s organickou příčinou	491
■ Schizofrenie, afektivní a neurotické poruchy	492
Katatonní syndrom	492
Perniciózní (letální) Stauderova katatonie	492
Akutní manický syndrom	492
Depresivní syndrom s agitovaností	492
3.2. Stavy spojené s poruchou vědomí	493
3.3. Suicidální chování	493
3.4. Paranooidně halucinatorní syndrom	495
3.5. Depresivní a úzkostné stavy	495
3.6. Akutní stavy při alkoholové či drogové závislosti	496
■ Alkohol	496
■ Opiáty	496
■ Kanabis	496
■ Halucinogeny	497
■ Psychostimulancia	497
■ Hypnotika a trankvilizéry	498
■ Těkavé látky	498
3.7. Akutní stavy při léčbě psychofarmaky	498
■ Nežádoucí účinky při léčbě neuroleptiky ..	498
■ Časné nežádoucí účinky	498
■ Pozdní nežádoucí účinky	499
■ Nežádoucí účinky při léčbě antidepresivy ..	499
■ Předávkování, intoxikace	499
■ Lékové interakce	500
■ Urgentní stavy z vysazení psychofarmak	500

SPECIÁLNÍ PROBLÉMY

SOCIÁLNÍ PSYCHIATRIE (Jaroslav Bouček)

1. Definice oboru	503
1.1. Stacionární psychiatrická péče	503
1.2. Ambulantní psychiatrická péče	504

■ Psychiatrická ambulantní péče	504
■ Psychosociální služba	504
1.3. Komplementární psychiatrická péče	505
■ Denní a noční sanatoria	505
■ Částečná hospitalizace	505
■ Chráněné dílny, pracovní tréninková centra, chráněná místa	505
■ Chráněné bydlení, bytové komunity	506
■ Socioterapeutické kluby	506
■ Svěpomocné skupiny nemocných a jejich příbuzných	506
2. Trendy v dlouhodobé psychiatrické péči ..	507

TRANSKULTURÁLNÍ PSYCHIATRIE

(Pavel Pavlovský)

1. Svěrázná kulturně podmíněná jednotky ..	508
2. Problematika přistěhovalců	510
3. Otázky metodiky, mezinárodní studie, předpojatost	511
4. Zvláštnosti léčebného přístupu	512

PRÁVNÍ POSTAVENÍ DUŠEVNĚ NEMOCNÝCH A SOUDNÍ PSYCHIATRIE (Ladislav Procházka)

1. Právo a psychiatrie	513
1.1. Právní postavení duševně nemocných	513
1.2. Právní normy	514
2. Soudní psychiatrie	514
2.1. Soudní znalci	514
2.2. Ochranná léčba	515
3. Práva duševně nemocných a právní odpovědnost zdravotnických pracovníků a zdravotnických zařízení	515
3.1. Práva duševně nemocných	515
■ Deklarace lidských práv duševně nemocných	515
■ Deklarace lidských práv a duševní zdraví ..	515
■ Kodex práv pacientů	516
3.2. Právní odpovědnost zdravotnických pracovníků a zdravotnických zařízení	517
4. Duševní nemoc a právní předpisy	517
4.1. Poučení nemocného a jeho rodiny	517
4.2. Souhlas nemocného	517
■ Výkony bez souhlasu nemocného	518
4.3. Povinná mlčenlivost	518
■ Oznamovací povinnost	519
■ Mlčenlivost soudních znalců	519
5. Léčba v psychiatrickém ambulancním či lůžkovém zařízení	520
5.1. Hospitalizace bez souhlasu duševně nemocného	520
■ Indikace k nedobrovolné hospitalizace ..	520
■ Převzetí pacienta do ústavu bez jeho souhlasu	520
■ Nebezpečnost v důsledku duševní poruchy	521
■ Držení pacienta v ústavu bez jeho souhlasu	521
■ Oznámení útěku pacienta	521
■ Postup zdravotnické záchranné služby ..	521
5.2. Ochranná opatření	522
■ Ochranná léčba	522
■ Ochranná výchova	523
■ Ústavní výchova	523
5.3. Povinná léčba protialkoholní a protitoxikomanická	523
■ Záchytná stanice	524

6.	Způsobilost k právním úkonům	524
6.1.	Co znamená způsobilost k právním úkonům ..	524
6.2.	Neplatnost právního úkonu	524
6.3.	Rízení o způsobilosti k právním úkonům	525
6.4.	Osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům	525
	■ Omezení způsobilosti k právním úkonům ..	525
7.	Posudková činnost v psychiatrii	526

SEBEVRAŽDA A NÁSILÍ

(Vladimír Študent, Ilja Žukov)

1.	Incidence sebevražd	528
2.	Hlavní příčiny suicidálního jednání	529
3.	Prevence a léčba	530
4.	Forenzní hledisko	530
5.	Násilí	531
5.1.	Teorie instinktu	531
5.2.	Biochemické hypotézy	532
5.3.	Teorie učení	533
6.	Patologie násilí	534
6.1.	Spouštěcí mechanismy	535
6.2.	Vlna násilí a kriminality	536

PSYCHOSOMATICKÁ MEDICÍNA

(Jiří Beran)

1.	Teoretická východiska psychosomatické medicíny	539
	■ Biopsychosociální model	541
2.	Obecné aspekty diagnostiky a léčby	542
3.	Příklady psychosomatických onemocnění ..	544

DUŠEVNÍ PORUCHY V PRAXI

JINÝCH LÉKAŘŮ (Jiří Raboch)

1.	Duševní a tělesné choroby	546
	■ Skrytá morbidita	547
	■ Ambulantní péče	548
	■ Ústavní péče	549
2.	Tělesná onemocnění s psychiatrickou problematikou	549

2.1.	Neurologická onemocnění	549
	■ Epilepsie	549
	■ Cévní mozková příhoda	550
	■ Parkinsonova choroba	550
	■ Úrazy hlavy	550
	■ Sclerosis multiplex	550
	■ Jiná neurologická onemocnění	550
2.2.	Kardiovaskulární poruchy	551
	■ Bolest na hrudi	551
	■ Operace srdce, transplantace	552
2.3.	Gynekologická onemocnění	552
	■ Premenstruální syndrom	552
	■ Gravidita, porod, šestinedělí	553
	■ Klimakterium	554
2.4.	Endokrinní poruchy	554
	■ Hypoglykémie	554
	■ Diabetes mellitus	555
	■ Hypertyreóza	555
	■ Hypotyreóza	556
	■ Hyperparatyreoidismus	556
	■ Hypoparatyreoidismus	556
	■ Cushingův syndrom	556
	■ Addisonova choroba	556
	■ Hyperprolaktinémie	557
2.5.	Onkologická onemocnění	557
2.6.	AIDS	558
2.7.	Nemoci ledvin	559

PŘÍLOHY

HISTORIE PSYCHIATRIE (Jiří Beran)	563
--	------------

DUŠEVNÍ PORUCHY A PORUCHY CHOVÁNÍ PODLE MKN-10

DIAGNOSTICKÉ KATEGORIE	567
-------------------------------------	------------

REJSTRÍK	581
-----------------------	------------

■ Rozdělení emocí	129
■ Temperament	130
9.2. Afekty a jejich poruchy	130
■ Poruchy afektů	131
9.3. Náklady a jejich poruchy	131
■ Patické náklady	132
Rozdělení patických nálad	132
9.4. City a jejich poruchy	133

KLASIFIKAČNÍ SYSTÉMY V PSYCHIATRII

(Jiří Raboch)

1. Pravidla diagnostického procesu	135
2. Pojetí duševních poruch v historickém přehledu	136
3. Klasifikační systémy	138
■ MKN-10	139

DUŠEVNÍ PORUCHY

ORGANICKY A SYMPTOMATICKY

PODMÍNĚNÉ DUŠEVNÍ PORUCHY (Roman Jiráček)

1. Demence	146
1.1. Rozdělení demencí	147
1.2. Výskyt demencí	148
1.3. Diagnostika a diferenciální diagnostika	148
1.4. Alzheimerova choroba (F00)	149
■ Klinický obraz Alzheimerovy choroby	149
■ Etiopatogeneze	149
■ Diagnostika a diferenciální diagnostika ..	151
■ Léčba	151
Kognitivní farmakoterapie	
Alzheimerovy choroby	152
Nekognitivní farmakoterapie	
Alzheimerovy choroby	153
■ Demence smíšeného typu (F00.2)	154
1.5. Další demence atroficko-degenerativního původu	154
■ Korová demence s Lewyho tělísky	154
■ Demence při Parkinsonově chorobě (F02.3)	155
■ Pickova choroba a jiné frontální a temporální demence (F02.0)	155
■ Huntingtonova choroba (F02.2)	155
■ Některé vzácné atroficko-degenerativní demence	156
Progressivní supranukleární obma	156
Kortikobazální degenerace	156
1.6. Demence ischemicko-vaskulární etiologie (F01)	156
■ Vaskulární demence s akutním začátkem (F01.0)	156
■ Multiinfarktová demence (F01.1)	157
■ Subkortikální vaskulární demence (Binswangerova choroba) (F01.2)	157
■ Další typy ischemicko-vaskulárních demencí (F01.3, F01.8)	157
Diagnostika a diferenciální diagnostika ..	157
Léčba	157
1.7. Ostatní sekundární (symptomatické) demence	158
■ Demence infekční etiologie	158
■ Demence prionové etiologie	158
■ Demence intoxikační etiologie	159
■ Demence traumatické etiologie	159
■ Demence nádorové etiologie	159

■ Metabolické demence	159
■ Demence na podkladě hydrocefalu s normálním tlakem	159
■ Ostatní symptomatické demence	160
2. Deliria (F05)	160
2.1. Diferenciální diagnostika	161
2.2. Léčba	161
3. Organické amnestické syndromy (F04)	162
3.1. Diferenciální diagnostika	163
3.2. Léčba	163
4. Jiné duševní poruchy, vznikající následkem onemocnění, poškození nebo dysfunkce mozku nebo následkem somatického onemocnění	164
4.1. Organická halucinóza (F06.0)	164
4.2. Organická katatonní porucha (F06.1)	164
4.3. Organický syndrom s bludy (schiziformní) (F06.2)	164
4.4. Organické afektivní poruchy (F06.3)	165
4.5. Organická úzkostná porucha (F06.4)	165
4.6. Organická disociační porucha (F06.5)	165
4.7. Organická emočně labilní (astenická) porucha (F06.6)	165
4.8. Mírná kognitivní porucha (F06.7)	166
5. Poruchy osobnosti a poruchy chování vyvolané onemocněním, poškozením nebo dysfunkcí mozku	166
5.1. Organická porucha osobnosti (F07.0)	166
5.2. Postencefalitický syndrom (F07.1)	166
5.3. Postkomační syndrom (F07.2)	167

PROGRESIVNÍ PARALÝZA (Pavel Pavlovský)

1. Klinický obraz	168
Formy progresivní paralýzy	169
Jiné projevy neurosyfilidy	169
2. Diagnostika	170
■ Epidemiologie	170
■ Komoribilita	170
3. Léčba, prognóza	170
Soudní posuzování	171

EPILEPSIE (Karel Hynek)

1. Epidemiologie	172
2. Patofyziologie	172
3. Diagnostika	173
■ Klasifikace epilepsie	174
4.1. Jacksonský záchvat (G40.1)	174
4.2. Komplexní parciální záchvat (G40.2)	174
4.3. Generalizovaný záchvat (G40.3)	175
4.4. Status epilepticus (G41)	175
5. Diferenciální diagnostika	175
6. Psychiatrické aspekty epilepsie	176
6.1. Organické afektivní poruchy (F06.3)	176
6.2. Poruchy chování (F91)	176
6.3. Poruchy osobnosti (F07.0)	177
6.4. Epileptické psychózy (F06, F22 nebo F23)	178
6.5. Alkoholová epilepsie (F10.02)	178
7. Léčba	179
7.1. Režimová opatření	179
7.2. Farmakologická léčba	179
■ Kontraindikovaná psychofarmaka u epilepsie	180
7.3. Neurochirurgická léčba	181
7.4. Preventivní léčba	181
■ Sociální dopady epilepsie	181
8. Prognóza	181

NÁVYKOVÉ PORUCHY (Petr Popov)

1. Duševní poruchy a poruchy chování
vyvolané užíváním psychoaktivních

láték (F10–F19) 182

- 1.1. Akutní intoxikace 183
 1.2. Škodlivé užívání 183
 1.3. Syndrom závislosti 183
 1.4. Odvykáci stav 184
 ■ Odvykáci stav s deliriem 184
 1.5. Psychotická porucha 185
 1.6. Amnestický syndrom 185
 1.7. Reziduální stav a psychotická porucha
 s pozdním začátkem 185
 ■ Droga 186

2. Historické aspekty 187

3. Epidemiologie 188

4. Léčba 188

4.1. Přehled léčebných modalit 189

- Ordinance pro alkoholismus a jiné
 toxikomanie 189
 ■ Kontaktní centra 190
 ■ Detoxikace 190
 ■ Substituční léčba 191
 ■ Ústavní péče 192
 ■ Následná péče 192

5. Klasifikace návykových poruch 193

5.1. Poruchy vyvolané užíváním alkoholu (F10) 193

- Klasifikace 194
 ■ Symptomatologie 195
 Akutní intoxikace 195
 Patologická intoxikace 195
 Škodlivé užívání 196
 Závislost na alkoholu 196
 Alkoholový odvykáci stav 197
 Psychotické poruchy 197
 ■ Epidemiologie 198
 ■ Komorbidita 198
 ■ Průběh a prognóza 199
 ■ Etiologie 199
 ■ Léčba 199

Přehled léčebných postupů
používaných u jednotlivých poruch 200

Časná intervence 200

Detoxifikace 200

Senzitizace 200

Léčba duálních diagnóz 201

Léčba cravingu 201

5.2. Poruchy vyvolané užíváním opioidů (F11) 202

- Symptomatologie 203
 Akutní intoxikace 203
 Škodlivé užívání 203
 Syndrom závislosti 203
 Odvykáci stav 204
 Psychotické poruchy 204
 ■ Epidemiologie 204
 ■ Průběh a prognóza 205
 ■ Etiopatogeneze 205
 ■ Léčba 206
 Léčba akutní intoxikace 206
 Léčba odvykáciho syndromu 206
 Léčba syndromu závislosti na opioidech 207

5.3. Poruchy vyvolané užíváním kanabinoidů
(F12) 207

- Symptomatologie 208
 Akutní intoxikace 208
 Škodlivé užívání 208

Syndrom závislosti 209

Odvykáci stav 209

■ Epidemiologie 209

Průběh a prognóza 209

■ Diferenciální diagnostika 209

■ Léčba 210

5.4. Poruchy vyvolané užíváním sedativ
nebo hypnotik (F13) 210

■ Symptomatologie 210

Akutní intoxikace 210

Škodlivé užívání 211

Syndrom závislosti 211

Odvykáci stav 211

■ Epidemiologie 211

■ Průběh a prognóza 211

■ Léčba 212

Léčba akutní intoxikace 212

Léčba odvykáciho stavu 212

Léčba závislosti 212

5.5. Poruchy vyvolané užíváním kokainu (F14) 212

■ Symptomatologie 213

Akutní intoxikace 213

Škodlivé užívání 213

Syndrom závislosti 213

Odvykáci stav 213

■ Epidemiologie 214

■ Průběh a prognóza 214

■ Léčba 214

Léčba akutní intoxikace 214

Léčba kokainové psychózy 214

Léčba závislosti 214

5.6. Poruchy vyvolané užíváním jiných
stimulancií (včetně kofeinu) (F15) 214

■ Symptomatologie 215

Akutní intoxikace 215

Škodlivé užívání 216

Syndrom závislosti 216

Odvykáci stav 216

■ Epidemiologie 216

■ Průběh a prognóza 216

■ Etiopatogeneze 217

■ Léčba 217

Léčba akutní intoxikace 217

Léčba odvykáciho stavu 217

Léčba závislosti 217

5.7. Poruchy vyvolané užíváním halucigenů
(F16) 217

■ Symptomatologie 218

Akutní intoxikace 218

Škodlivé užívání 219

Syndrom závislosti 219

Psychotická porucha 219

■ Epidemiologie 219

■ Průběh a prognóza 219

■ Diferenciální diagnostika 219

■ Léčba 220

Léčba akutní intoxikace 220

5.8. Poruchy vyvolané užíváním tabáku (F17) 220

■ Symptomatologie 220

Akutní intoxikace 220

Škodlivé užívání 220

Syndrom závislosti 221

Odvykáci stav 221

■ Epidemiologie 221

■ Průběh a prognóza 221

■ Léčba 221

	Léčba odvykacího stavu a závislosti na nikotinu	221
5.9.	Poruchy vyvolané užíváním organických rozpouštědel (F18)	221
	■ Symptomatologie	222
	■ Akutní intoxikace	222
	■ Škodlivé užívání	222
	■ Syndrom závislosti	222
	■ Epidemiologie	222
	■ Průběh a prognóza	222
	■ Léčba	222
5.10.	Poruchy vyvolané užíváním několika látek a užíváním jiných psychoaktivních látek (F19)	223
	■ Symptomatologie	223
	■ Současné užití několika látek	223
	■ Průběh a prognóza	223
	■ Léčba	223
	■ Akutní intoxikace	223
5.11.	Patologické hráčství (F63.0)	224
	■ Symptomatologie	225
	■ Průběh	225
	■ Léčba	226

SCHIZOFRENIE (Jan Libiger)

1.	Pojem a definice	227
2.	Historie	228
3.	Diagnostika	230
4.	Formy onemocnění schizofrenií	232
4.1.	Simplexní schizofrenie (F20.6)	232
	■ Kazuistika simplexní schizofrenie	232
4.2.	Paranoidní schizofrenie (F20.0)	233
	■ Kazuistika paranoidní schizofrenie	233
4.3.	Hebefrenní schizofrenie (F20.1)	234
	■ Kazuistika hebefrenní schizofrenie	234
4.4.	Katatonní schizofrenie (F20.2)	235
	■ Kazuistika katatonní schizofrenie	235
4.5.	Ostatní formy schizofrenie	236
4.6.	Nová typologie schizofrenie	236
5.	Průběh	237
6.	Diferenciální diagnostika	238
7.	Pomocná vyšetření	240
8.	Epidemiologie	241
9.	Etiologie a patogeneze	242
10.	Stigma	244
11.	Léčba	245
12.	Ostatní psychotické poruchy	248
12.1.	Schizoafektivní porucha (F25)	249
	■ Diferenciální diagnostika	249
	■ Léčba	250
12.2.	Akutní přechodná psychotická porucha (F23)	250
12.3.	Trvalá porucha s bludy (F22)	251
12.4.	Schizotypní porucha (F21)	251

AFEKTIVNÍ PORUCHY (Eva Češková)

1.	Historie	253
2.	Klasifikace afektivních poruch	253
3.	Jednotlivé afektivní poruchy	254
3.1.	Manická epizoda (F30)	255
	■ Symptomatologie	255
	■ Kognitivní změny	255
	■ Behaviorální změny	255
	■ Epidemiologie	255
	■ Průběh, prognóza	255
	■ Etiopatogeneze	256

	■ Diferenciální diagnostika	256
	■ Léčba	257
3.2.	Bipolární afektivní porucha (F31)	257
	■ Symptomatologie	257
	■ Epidemiologie, komorbidita	258
	■ Průběh	258
	■ Rychlé cyklování	258
	■ Prognóza	258
	■ Etiopatogeneze	258
	■ Diferenciální diagnostika	258
	■ Léčba	259
3.3.	Depresivní epizoda (F32)	260
	■ Symptomatologie	260
	■ Kognitivní příznaky	260
	■ Behaviorální projevy, aktivita	261
	■ Epidemiologie	261
	■ Průběh, prognóza	261
	■ Etiopatogeneze	261
	■ Diferenciální diagnostika	261
	■ Léčba	262
3.4.	Rekurentní depresivní porucha (F33)	263
	■ Symptomatologie	263
	■ Epidemiologie, komorbidita	263
	■ Průběh, prognóza	263
	■ Etiopatogeneze	264
	■ Diferenciální diagnostika	264
	■ Léčba	264
3.5.	Trvalé poruchy nálady (F34)	265
	■ Cyklotymie (F34.0)	265
	■ Symptomatologie	265
	■ Epidemiologie	265
	■ Průběh, prognóza	265
	■ Etiopatogeneze	266
	■ Diferenciální diagnostika	266
	■ Léčba	266
	■ Dystymie (F34.1)	266
	■ Symptomatologie	266
	■ Epidemiologie, komorbidita	266
	■ Průběh, prognóza	267
	■ Etiopatogeneze	267
	■ Diferenciální diagnostika	267
	■ Léčba	267
3.6.	Jiné poruchy nálady (F38)	267
	■ Jiné samostatné afektivní poruchy (F38.0)	267
	■ Smíšená afektivní epizoda (příznaky jsou stejné, jako bylo uvedeno u bipolární poruchy, současně epizody snížené) (F38.00)	267
	■ Rekurentní krátká depresivní porucha (F38.1)	268
	■ Jiné nespecifikované poruchy nálady (F38.8)	268
4.	Etiopatogeneze	268
4.1.	Biologické faktory	268
	■ Biochemické změny	268
	■ Změny imunity	270
	■ Psychoendokrinnologické změny	270
	■ Narušení biorytmů	270
	■ Hypotéza kindlingu	271
	■ Strukturální a funkční změny CNS	271
4.2.	Genetické faktory	271
4.3.	Psychosociální faktory	272
	■ Integrace biologických a psychosociálních aspektů	272

NEUROTIČKÉ PORUCHY,

PORUCHY VYVOLANÉ STRESEM

A SOMATOFORNÍ PORUCHY (Jiří Raboch)

1. Fobické úzkostné poruchy	275
1.1. Agorafobie (F40.0)	275
■ Klasifikace a symptomatologie	275
■ Epidemiologie, komorbidita	275
■ Průběh a prognóza	275
■ Diferenciální diagnostika	276
■ Léčba	276
1.2. Sociální fobie (F40.1)	276
■ Klasifikace a symptomatologie	277
■ Epidemiologie a komorbidita	277
■ Průběh a prognóza	277
■ Diferenciální diagnostika	277
■ Léčba	278
1.3. Specifické (izolované) fobie (F40.2)	279
■ Epidemiologie	279
■ Léčba	279
2. Jiné úzkostné poruchy	280
2.1. Panická porucha (F41.0)	280
■ Klasifikace a symptomatologie	280
■ Epidemiologie	281
■ Průběh a prognóza	281
■ Diferenciální diagnostika	282
■ Léčba	282
2.2. Generalizovaná úzkostná porucha (F41.1)	283
■ Klasifikace a symptomatologie	283
■ Epidemiologie a komorbidita	283
■ Průběh a prognóza	284
■ Diferenciální diagnostika	284
■ Léčba	286
2.3. Snižovaná úzkostná depresivní porucha (F41.2)	287
2.4. Etiologie úzkostných poruch	288
3. Obsedantně-kompulzivní porucha (F42) ..	289
■ Klasifikace a symptomatologie	290
■ Epidemiologie a komorbidita	291
■ Průběh a prognóza	291
■ Etiopatogeneze	291
■ Diferenciální diagnostika	292
■ Léčba	293
4. Reakce na závažný stres a poruchy	
   přizpůsobení (F43)	294
4.1. Akutní reakce na stres (F43.0)	294
■ Symptomatologie	295
4.2. Posttraumatická stresová porucha (F43.1)	295
■ Klasifikace a symptomatologie	295
■ Epidemiologie a komorbidita	295
■ Průběh a prognóza	296
■ Etiopatogeneze	296
■ Diferenciální diagnostika	296
■ Léčba	297
4.3. Porucha přizpůsobení (F43.2)	297
5. Disociační poruchy (F44)	298
5.1. Disociační amnézie (F44.0)	298
5.2. Disociační fuga (F44.1)	299
5.3. Disociační stupor (F44.2)	299
5.4. Disociační trans a stavy posedlosti (F44.3) ..	299
5.5. Disociační poruchy motoriky (F44.4), disociační křeče (F44.5) a poruchy citlivosti a senzoričké (F44.6)	299
■ Léčba	299
5.6. Jiné disociační poruchy	300
■ Ganserův syndrom (F44.80)	300

■ Mnohočetná porucha osobnosti (F44.81)	300
6. Somatoforní poruchy (F45)	300
6.1. Somatizační porucha (F45.0)	301
■ Klasifikace a symptomatologie	301
■ Epidemiologie a komorbidita	301
■ Průběh a prognóza	301
■ Diferenciální diagnostika	301
■ Etiologie	302
■ Léčba	302
6.2. Hypochondrická porucha (F45.2)	302
■ Klasifikace a symptomatologie	303
■ Epidemiologie	303
■ Průběh a prognóza	303
■ Diferenciální diagnostika	303
■ Léčba	303
6.3. Somatoforní vegetativní dysfunkce (F45.3) ..	304
6.4. Přetrvávající somatoforní bolestivá porucha (F45.4)	304
7. Jiné neurotické poruchy (F48)	304
7.1. Neurastenie (F48.0)	304
7.2. Depersonalizační a derealizační sy (F48.1) ..	304
7.3. Jiné specifikované neurotické poruchy (F48.8)	305

BEHAVIORÁLNÍ SYNDROMY SPOJENÉ S FYZIOLOGICKÝMI PORUCHAMI A SOMATICKÝMI FAKTORY

(Hana Papežová)

1. Poruchy příjmu potravy (F50.0–F50.8)	306
1.1. Mentální anorexie (F50.0)	307
1.2. Mentální bulimie (F50.2)	308
■ Atypická mentální anorexie a atypické mentální bulimie (F50.1 a 50.3)	308
1.3. Přejídání spojené s jinými psychickými poruchami (F50.4)	308
1.4. Zvrácení spojené s jinými psychickými poruchami (F50.5)	308
1.5. Jiné poruchy příjmu potravy (F50.8)	310
■ Symptomatologie, subtypy	310
■ Epidemiologie a komorbidita	311
■ Průběh a prognóza	312
■ Etiopatogeneze	312
■ Diferenciální diagnostika	312
■ Léčba	313

PORUCHY SPÁNKU (Karel Hynek)

■ Fylogeneze a ontogeneze spánku	315
■ Hygiena spánku	315
1. Formy poruch spánku	316
1.2. Klasifikace spánkových poruch	316
■ Organicky podmíněné poruchy spánku (G47.0–G47.5)	316
■ Neorganicky podmíněné poruchy spánku ..	316
1.3. Dělení poruch spánku	317
■ Neorganická insomnie (F51.0)	317
■ Neorganická hypersomnie (F51.1)	318
■ Neorganická porucha rytmu spánek-bdění (F51.2)	318
■ Somnambulismus – náměšičnost (F51.3) ..	318
■ Pavor nocturnus – noční děsy (F51.4)	318
■ Noční můry – úzkostné sny (F51.5)	319
■ Narkolepsie (G47.4)	319
■ Kleinův-Levinův syndrom	319
■ Léčba	320

SEXUÁLNÍ DYSFUNKCE (Jaroslav Zvěřina)

1. Sexuální dysfunkce u žen	322
1.1. Nedostatek nebo ztráta sexuální touhy (F52.0)	322
Léčba	323
1.2. Nedostatečné prožívání sexuální slasti (F52.11)	323
Léčba	323
1.3. Dysfunkční orgasmus (F52.3)	323
Léčba	324
1.4. Selhání genitální odpovědi (pro izolovanou nedostatečnost lubrikace) (F52.2), nebo Neorganická dyspareunie (F52.6)	324
Léčba	324
1.5. Neorganický vaginismus (F52.5)	324
Léčba	324
2. Sexuální dysfunkce u mužů	324
2.1. Nedostatek, nebo ztráta sexuální touhy (F52.0)	324
Léčba	325
2.2. Selhání genitální odpovědi (F52.2)	325
Etiologie	325
Léčba	325
2.3. Předčasná (předčasná) ejakulace (F52.4)	326
Léčba	326
2.4. Neorganická dyspareunie (F52.6)	327
2.5. Dysfunkční orgasmus (F52.3)	327
■ Anorgasmie	327
Léčba	327
■ Anejakulace při orgasmu	327
Léčba	328

SPECIFICKÉ PORUCHY OSOBNOSTI*(Pavel Pavlovský)*

1. Paranoidní porucha osobnosti (F60.0)	330
2. Schizoidní porucha osobnosti (F60.1)	330
3. Disociální porucha osobnosti (F60.2)	330
4. Emočně nestabilní porucha osobnosti (F60.3)	331
5. Histrionská porucha osobnosti (F60.4)	331
6. Anankastická porucha osobnosti (F60.5)	332
7. Anxiózní (vyhýbavá) porucha osobnosti (F60.6)	332
8. Závislá porucha osobnosti (F60.7)	332
9. Jiné specifické poruchy osobnosti (F60.8)	333
10. Přetrvávající změny osobnosti (F62)	333
10.1. Přetrvávající změna osobnosti po katastrofické zkušenosti (F62.0)	333
10.2. Přetrvávající změna osobnosti po psychickém onemocnění (F62.1)	333
■ Epidemiologie	334
■ Komorbidita	334
■ Prognóza	334
■ Léčba	334

PORUCHY SEXUÁLNÍ PREFERENCE*(Jaroslav Zvěřina)*

1. Poruchy sexuální identifikace	335
1.1. Transsexualismus (F64.0)	335
Léčba	336
2. Poruchy sexuální preference (parafílie)	336
2.1. Fetišismus (F65.0)	336
Léčba	337
2.2. Fetišistický transvestitismus (F65.1)	337

2.3. Exhibicionismus (F65.2)	337
Léčba	337
2.4. Voyerismus (skoptofilie) (F65.3)	337
2.5. Pedofilie (F65.4)	338
Léčba	338
2.6. Sadomasochismus (F65.5)	338
■ Sadismus (algolagnie)	339
Léčba	339
■ Patologická sexuální agresivita	340
Léčba	340
■ Masochismus	340
Léčba	340
2.7. Mnohočetné poruchy sexuální preference (F65.6)	340

MENTÁLNÍ RETARDACE (Ivana Drtílková)

1. Klasifikace a symptomatologie	342
1.1. Lehká mentální retardace (F70)	343
1.2. Středně těžká mentální retardace (F71)	343
1.3. Těžká mentální retardace (F72)	343
1.4. Hluboká mentální retardace (F73)	343
■ Epidemiologie	344
■ Etiologie	344
■ Prenatální faktory	344
■ Perinatální faktory	345
1.5. Primární mentální retardace	345
2. Chromosomální aberace spojené s mentální retardací	346
2.1. Aberace autosomálních chromosomů	346
■ Downův syndrom	346
■ Angelmannův a Praderův-Williho syndrom	347
■ Rubinsteinův-Taybiho syndrom	347
■ Schinzelův syndrom	347
■ Wolfův-Hirschhornův syndrom	347
■ Syndrom kočičího křiku	347
2.2. Aberace gonosomálních chromosomů	347
■ Syndrom fragilního X chromosomu	347
■ Klinefelterův syndrom	348
■ Syndrom hypervirilního muže	348
■ Turnerův syndrom	348
3. Genetické enzymové defekty	348
3.1. Poruchy metabolismu aminokyselin	349
■ Fenylketonurie	349
■ Nemoc javorového sirupu	349
■ Homocystinurie	349
■ Histiidinémie	349
3.2. Poruchy metabolismu lipidů	349
■ Tayova-Sachsova choroba	349
■ Bielchovského-Janského choroba	349
■ Gaucherova choroba	349
■ Niemannova-Pickova choroba	350
3.3. Poruchy metabolismu uhlohydrátů	350
■ Dysostosis multiplex	350
■ Galaktosémie	350
3.4. Hereditární neuroektodermové dysplazie	350
■ Recklinghausenova choroba	350
■ Bournvillova choroba	350
■ Sturgeova-Weberova choroba	350
4. Sociokulturně podmíněná mentální retardace	350
5. Přidružené poruchy	351
■ Sexuální problematika	351
6. Problematika mentálně retardovaných v rodině a společnosti	352
7. Preventivní opatření	353
8. Léčba	354

DĚTSKÁ A DOROSTOVÁ PSYCHIATRIE*(Ivana Drtílková)*

1. Náplň oboru	357
2. Poruchy psychického vývoje	358
2.1. Specifické vývojové poruchy	358
■ Specifické vývojové poruchy řeči	
a jazyka (F80)	358
Specifická porucha artikulace řeči (F80.0)	359
Expresivní porucha řeči (F80.1)	359
Receptivní porucha řeči (F80.2)	359
Získaná afázie s epilepsií (F80.3)	359
■ Specifické vývojové poruchy školních dovedností (F81)	360
Specifická porucha čtení (dyslexie) (F81.0)	360
Specifická porucha psaní (F81.1)	360
Specifická porucha počítání (F81.2)	360
■ Specifická vývojová porucha motorické funkce (F82)	361
Symptomatologie	361
Epidemiologie	361
Etiologie	361
Diferenciální diagnostika	361
Léčba	362
2.2. Pervazivní vývojové poruchy (F84)	362
■ Dětský autismus (F84.0)	362
Symptomatologie	362
Epidemiologie	363
Etiopatogeneze	363
Vyšetřovací metody	363
Diferenciální diagnostika	363
Léčba	363
■ Aspergerův syndrom (F84.5)	364
Symptomatologie	364
Epidemiologie	364
Diferenciální diagnostika	364
Etiopatogeneze	364
Léčba	364
■ Rettův syndrom (F84.2)	365
Symptomatologie	365
Etiologie	365
Průběh	365
Léčba	365
■ Dezintegrační poruchy v dětství	365
3. Poruchy chování a emocí se začátkem obvykle v dětství a adolescenci	365
3.1. Hyperkinetické poruchy (F90)	365
■ Epidemiologie	365
■ Klasifikace	366
■ Symptomatologie	366
■ Prognóza	366
■ Etiopatogeneze	367
■ Genetické faktory	367
■ Neurobiologické nálezy	367
■ Zobrazovací a funkční diagnostické studie	367
■ Léčba	367
Farmakoterapie	367
Psychoterapie	368
3.2. Tikové poruchy (F95)	368
■ Klasifikace	369
■ Epidemiologie	369
■ Etiopatogeneze	370
■ Genetické studie	370
■ Výsledky zobrazovacích metod	370
■ Průběh	370
■ Léčba	371
3.3. Poruchy chování (F91)	372
■ Symptomatologie	372
■ Epidemiologie	372
■ Etiopatogeneze	372
■ Průběh	372
■ Klasifikace	373
■ Poruchy chování ve vztahu k rodině (F91.0)	373
■ Porucha opozičního vzdoru (F91.3)	373
■ Socializovaná porucha chování (F91.2)	373
■ Nesocializovaná porucha chování (F91.1)	373
■ Smíšené poruchy chování a emocí (F92)	373
■ Diferenciální diagnostika	373
■ Léčba	373
3.4. Emoční poruchy se začátkem specifickým pro dětství (F93)	374
■ Klasifikace	374
■ Separáčn úzkostná porucha v dětství (F93.0)	374
■ Fobická úzkostná porucha v dětství (F93.1)	375
■ Sociální úzkostná porucha v dětství (F93.2)	375
■ Diferenciální diagnostika	375
■ Etiologie	376
■ Léčba	376
■ Psychoterapie	376
■ Farmakoterapie	376
■ Porucha sourozenecké rivality (F93.3)	377
3.5. Poruchy sociálních vztahů se vznikem specifickým pro dětství a adolescenci (F94)	377
■ Selektivní mutismus (F94.0)	377
Symptomatologie	377
Výskyt	377
Etiologie	377
Průběh	377
Diferenciální diagnostika	378
Léčba	378
■ Reaktivní porucha přichylnosti v dětství (F94.1)	378
Symptomatologie	378
Etiologie	378
Diferenciální diagnostika	378
Léčba	378
■ Desinhibovaná přichylnost v dětství (F94.2)	378
Symptomatologie	378
Průběh	378
Etiologie	379
Diferenciální diagnostika	379
Léčba	379
3.6. Jiné poruchy chování a emocí začínající obvykle v dětství a v adolescenci (F98)	379
■ Neorganická enuréza (F98.0)	379
Symptomatologie	379
Výskyt	379
Etiologie	379
Průběh	380
Diferenciální diagnostika	380
Léčba	380
3.7. Neorganická enkopréza (F98.1)	381
■ Symptomatologie	381
■ Epidemiologie	381
■ Etiologie	381
■ Průběh	381
■ Diferenciální diagnostika	381

■ Léčba	381	2.4.	Centrální vazodilatancia	402
3.8. Porucha příjmu jídla v útlém a dětském věku (F98.2)	381	2.5.	Inhibitory acetylcholinesteráz	402
■ Diferenciální diagnostika	382		Mechanismus účinku	402
■ Léčba	382		Rozdělení inhibitorů acetylcholinesterázy	403
3.9. Pika (F98.4)	382		Indikace	403
3.10. Poruchy se stereotypními pohyby (F98.4)	382		Nežádoucí účinky	403
■ Léčba	382		Jednotlivé preparáty	403
3.11. Koktavost (F98.5)	382	3.	Hypnotika	403
■ Epidemiologie	383	3.1.	První generace hypnotik	404
■ Průběh	383	3.2.	Druhá generace hypnotik – benzodiazepinová hypnotika	405
■ Etiologie	383		Nežádoucí účinky	406
■ Léčba	383	3.3.	Třetí generace hypnotik – »Z«	407
3.12. Břepřatavost (F98.6)	383	3.4.	Jiná psychofarmaka působící hypnoticky	408
■ Léčba	383	4.	Anxiolytika	409
4. Duševní poruchy bez specifické vazby na věk	383	4.1.	Nebenzodiazepinová anxiolytika (přehled viz tab. 13)	411
4.1. Schizofrenie v dětství a adolescenci (F20)	384	■ Propandiolová anxiolytika	411	
■ Symptomatologie	384	Mechanismus působení	412	
■ Epidemiologie	384	Indikace	412	
■ Klasifikace	384	Nežádoucí účinky	412	
■ Průběh	384	Interakce	412	
■ Schizofrenie v adolescenci	385	Mechanismus účinku	412	
■ Etiopatogeneze	385	Indikace	412	
■ Neurobiologické nálezy u schizofrenie	386	Kontraindikace	413	
■ Novější nálezy strukturálních a funkčních abnormalit u schizofrenie v dětství	387	Nežádoucí příznaky	413	
■ Léčba	387	Interakce	413	
4.2. Afektivní poruchy v dětství a adolescenci (F30–F39)	388	Mechanismus působení	413	
■ Deprese v dětství a adolescenci	389	Indikace	413	
Symptomatologie	389	Nežádoucí účinky	414	
Epidemiologie	389	Interakce	414	
Průběh	389	4.2. Benzodiazepinová anxiolytika	414	
Genetické faktory	389	Mechanismus účinku	414	
Neuroendokrinní nálezy	390	Indikace	414	
Léčba	390	Kontraindikace	415	
4.3. Suicidální chování v dětské psychiatrii	390	Dělení benzodiazepinových anxiolytik	416	
5. Bipolární afektivní porucha v dětství a adolescenci (F31)	391	Nežádoucí účinky	417	
Výskyt	391	Interakce	418	
Symptomatologie	391	4.3. Anxiolyticky působící (psycho)farmaka s jiným hlavním léčebným účinkem	419	
Léčba	392	■ Antidepressiva	419	
6. Týránka a zneužívání dítě	392	■ Antipsychotika	420	
		■ Betablokátory	420	
		Indikace	420	
		Kontraindikace	420	
		Nežádoucí účinky	420	
		Interakce	421	
		5. Antidepressiva	421	
		■ Inhibitory reuptake monoaminů	421	
		■ Blokátory presynaptických α_2 -adrenoceptorů	422	
		■ Inhibitory MAO	422	
		5.1. Inhibitory zpětného vychytávání monoaminů	422	
		■ I. generace: tricyklická a tetracyklická antidepressiva	422	
		Mechanismus účinku	422	
		Rozdělení tricyklických a tetracyklických antidepressiv	424	
		Indikace	424	
		Kontraindikace	425	
		Nežádoucí účinky	425	
		Interakce	426	
		■ II. generace: heterocyklická antidepressiva	426	
		■ III. generace: inhibitory reuptake jen jediného monoaminu	427	
		SSRI	428	

LÉČBA V PSYCHIRII

FARMAKOTERAPIE (Jaromír Švestka)

Klasifikace psychofarmak	397
1. Psychostimulancia	398
Mechanismus účinku	398
Indikace	398
Kontraindikace	398
Nežádoucí účinky	398
Interakce	399
Jednotlivé preparáty	399
2. Neuroprotektiva	400
2.1. Nootropika	401
Mechanismus účinku	401
Indikace	401
Nežádoucí účinky	401
Jednotlivé preparáty	401
2.2. Antioxidanty	401
2.3. Antagonisté NMDA receptorů	402

